

ČRNOmaBELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

TE ŠTEVILKE NAM NISO V PONOS

Nova uredba o delovni disciplini, oziroma predlog, da se uvedejo denarne kazni, prav gotovo ni nič častnega za naš sindikat. Da je bilo treba vodstvu podjetja v sporazumu z upravnim odborom poseči po tem sredstvu, je krivda tistih delavcev in nameščencev, ki nistih pravega čuta do delovne discipline, ki mislijo da si lahko v današnjem družabnem redu privoščijo ta neresen odnos do dela.

Nikakor ne smemo dopustiti, da bi naša delovna disciplina kazala tako porazno sliko tudi v bodoče. Naša naloga, naloga slehernega člana je, da opozori na odgovornost sotovariša, kajti le s prepričevanjem bomo dosegli uspeh. V naši podružnici ne sme priti do nove uredbe, do denarnih kazni, za to smo odgovorni vsi!

Oglejmo si nekaj podatkov o naši disciplini.

Izgubljene delovne ure v posameznih oddelkih v zadnjih treh mesecih:

	Bolezen	Upravičeni izostanki	Neupravičeni izostanki	zamujanje	Skupaj	% zgubljenih ur od vseh ur
Ročna stavnica	1384	106'50	455'25	1'—	1,946'75	8'59
Strojna stavnica	144	67'50	52'75	—	264'25	1'82
Stereotipija	—	4'25	1'50	—	5'75	0'19
Strojnica	888	220'50	474'50	8'50	1,591'50	4'47
Rotacija	48	—	—	—	48'—	2'05
Offsettisk	248	21'25	262'—	2'—	533'25	5'21
Pretisk	104	9'25	219'—	8'—	340'25	7'05
Risalnica	152	10'—	180'—	6'50	348'50	2'69
Klišarna	296	33'—	26'50	2'50	358'—	3'56
Jedkavnica	8	16'50	1'50	0'25	26'25	0'82
Fotografija	8	1'—	10'50	2'—	21'50	0'37
Retuša	8	9'75	1'—	2'50	21'25	0'68
Bakrotisk	—	5'—	40'—	—	45'—	1'45
Knjigovoznica	3288	337'50	274'—	5'—	3,904'50	9'65
Mehanična del.	312	4'—	8'50	1'50	326'—	4'78
Skladišče	144	—	41'25	0'25	185'50	4'89
Pisarne	2024	24'50	58'75	11'75	2,119'—	6'13
SKUPAJ	9.056	870'50	2107'—	51'75	12,085'25	5'57

NOVI SKLEPI VIŠJE TARIFNE KOMISIJE

Na svojih zadnjih sejah je VTK (višja tarifna komisija) sprejela več sklepov, ki so pomembni za vse naše delavstvo in jih mora vsakdo poznati. Da pa bodo posameznikom jasni, si jih oglejmo.

Prvi sklep je, da se odpravijo povprečne normirane urne mezde za posamezne oddelke. Vsak delavec bo delal po svoji običajni urni mezdi tudi v normi. Ta sklep je pravičen, kajti delavci po kvaliteti svojih izdelkov, čeprav bi opravili isto količino dela, niso enaki. Izdelki boljših delavcev so boljši. Da bo ta sklep res pravičen in delavec plačan po svoji storilnosti in kvaliteti dela, dobi pravomočno veljavo in se začne uresničevati šele tedaj, ko bodo v posameznih oddelkih delovna mesta kategorizirana in delavcem na podlagi njihovi sposobnosti in storilnosti regulirane urne mezde. To je prvi pogoj. Drugi pogoj je pa, da se uvedejo realne, tehnične norme, to je norme, ki bodo točno preraču-

nane in ki bodo določene kot povprečne storilnosti med povprečnimi delavci in udarniki. Z uvedbo realnih zgoraj omenjenih norm pa bo naše delavstvo pridobilo še nekaj. To je: vsak delavec, ki normo doseže, dobi na urno mezdo dodatek 10% in se mu efektivno delo in presežek zaračunata po tej novo dobljeni mezdi. Oglejmo si en primer: Mezda delavca znaša 16 din na uro; ker pa je delal po normi in normo dosegel ali presegel, se mu doda 10% ali 1.60. Mezda s presežkom torej znaša 17.60 din. Če primerjamo to s prejšnjim plačevanjem po starih normah, dobimo naslednji rezultat:

Norma za delo je 8 ur. To delo je delavec opravil v 6 urah. Po starih normah bi dobil plačano za to delo, če ima urno mezdo 16 din, 128 din, po novem sistemu in normah pa 10% več, torej 140.80 din.

Norme na realni podlagi so torej velik plus in je le v našo korist, če pridemo

NAŠE KULTURNO-PROSVETNO DELO

Želja vsega članstva je, da kulturno prosvetno delo v naši sindikalni podružnici še bolj razvijemo.

Komisija je izvoljena, razni odseki organizirani, tudi načrti so. Sedaj je potrebno, da te načrte uresničimo. Komisija si je zadala dve glavni nalogi: 1. politično in kulturno izobrazbo članstva in 2. skrbeti za dvig družabnega življenja in za razvedrilo.

Da bomo ti dve nalogi izpolnili, smo pripravili vrsto akcij.

Vsak naš delavec in nameščenec želi izobraziti se, želi si pojasnil, kaj se dogaja v svetu, kaj se dogaja pri nas doma, predvsem pa, kako se razvija naše gospodarsko in politično življenje ter kakšne so danes dolžnosti vsakega člana sindikata. Da bomo izpolnili to nalogo, bomo prirejali približno na vsakih štirinajst dni ali tri tedne predavanja z diskusijo. Skrbeli bomo za dobre referente, grupe pa naj skrbijo za čim številnejši obisk teh predavanj.

V naši sindikalni podružnici pogrešamo tudi povezanost članstva, družabno življenje in razvedrilo. Da bomo to izpolnili, bomo organizirali naš sindikalni pevski zbor. Tovariš Faganeli, knjižničar, je prevzel funkcijo pevovodje. Njemu naj se javijo vsi tovariši in tovarišice, ki imajo veselje do petja. Poleg tega bomo organizirali tudi našo sindikalno igralsko skupino. Vodil jo bo tovariš Ajdič. Naše proslave in kulturne prireditve bodo mnogo boljše in lepše, če bosta ti dve skupini dobro izpolnili svojo vlogo. Razen tega pa bomo priredili vrsto skupnih izletov. Skrbeli bomo za ugodnosti: cenejšo vožnjo in organizirano preskrbo za izlete. Tako bomo utrdili družabnost v naši podružnici in poskrbeli tudi za razvedrilo po delu.

Tudi rdeči kotic s knjižnico bomo še bolj oskrbeli.

To so najvažnejše naloge, ki smo si jih zadali. Želimo pa še predlogov za dvig našega kulturnoprosvetnega dela, prav posebno pa živahnega sodelovanja.

Rigl

čim prej do tehničnih norm. To bomo pa dosegli le, če bo pomagalo vse delavstvo. Še en razlog nas sili, da čimprej uvedemo tehnične norme, in sicer nagrajevanje udarnikov. Odredba MIR (ministrstva za industrijo in rudarstvo) LRS tolmači, da denarne nagrade udarnikom pripadajo le, če so pogoji za udarništvo doseženi na podlagi realnih, tehničnih norm. Predvsem pa je treba upoštevati udarnike, ki delajo kvalitetno in varčujejo z materialom.

Oglejmo si še delavca, ki norme ne dosega. Če velja pravilo nagrajevanja po storilnosti pri preseganju norme, mora veljati tudi v nasprotnem primeru. Iz tega sledi, da bo delavec, ki je prejel normirano delo 15 ur, dobil tudi mezdo za 15 ur ne glede, ali je delal 16 ali 17 ur in ne glede na to, če pride pod svojo normalno urno mezdo.

NA MORJE ALI NA GORENJSKO?

To je zdaj vprašanje tudi za naše članstvo, ki odhaja na dopuste. Vprašanje, o katerem bi se bilo vredno zamisliti. Že zato, ker delavci pred vojno niso nikdar mogli niti misliti na obmorska in druga letovišča. Saj niso imeli niti plačanega dopusta, kaj šele, da bi jim kdo nudil ugodnosti v letoviščin ali jim celo prigovarjal, naj vendar izrabijo ugodnost.

Zdaj se pa nikomur ne zdi nič čudnega, da se nekateri tovariši ali tovarišice otepajo počitnic v Dalmaciji ali na Gorenjskem. Naša podružnica bo letos poslala na počitnice v letovišča 20 tovarišev in tovarišic. Kakor veste, grupe same izbirajo iz svojih vrst najboljše, ki so si počitnice najbolj zaslužili in ki so jih tudi najbolj potrebni da se okrepijo in si spočijejo. Jasno je, da ni mogoče vseh poslati na počitnice hkrati, zlasti ne julija ali avgusta, kakor mnogi želijo. Bivanje v letoviščin je odrejeno ne le na število dni, temveč tudi na določen čas, tako da si ne moremo prebirati, češ na počitnice pojdem, kadar se bo meni zljubilo! Zato se dogaja, da nekateri omahujejo in ne vedo, ali bi šli na morje ali ne; ali bi preživeli počitnice na Gorenjskem ali pa rajši doma... Zgodi se pa celo, da kdo godrnja, češ zakaj mi ne date brezplačnih počitnic v letovišču, ki bi si ga izbral jaz in kadar bi bilo meni najbolj prav!

Vendar so se počitnice kljub tem »težavam« začele. Doslej smo poslali tri tovariše v letovišča. Prejeli smo že deset spremnic kot nakazil za bivanje v letoviščin, in sicer v Opatiji, Biogradu na moru, Lovrani, Kaštel-Starem, Bohinju, Gozdu Martuljku itd. Počitnice v letovišču trajajo po deset do 22 dni. Centralni odbor Enotnih sindikatov nudi 40% popusta na celotno oskrbo v letoviščin. Stroški za deset tovarišev znašajo skupaj 10.700 din, če pa odračunamo 40% popust (4280 din),

ostane 6.420 din stroškov, ki jih mora prevzeti bodisi naša podružnica ali vsaj deloma tudi dopustniki. Naša podružnica ima svoj računski sklad. Nekaj denarja imamo, saj znašajo dohodki sklada okrog tisoč dinarjev na mesec. Toda na počitnice bo treba poslati še nekaj več tovarišev in tovarišic kakor le deset. Skupaj jih bomo poslali letos v letovišča dvajset. To pa pomeni, da ne bomo mogli dati vsem dovolj denarja za stroške v letoviščin. Jasno je, da bo treba obravnavati vsak primer posebej. Upoštevati bo treba socialne razmere. Zato bodo nekateri lahko preživeli počitnice v letoviščin popolnoma brezplačno, drugi bodo pa morali prispevati vsaj nekaj.

V komisiji za dopuste mislijo, da bi bilo najbolje, če bi tovariši in tovarišice, ki zahtevajo, naj bi jim dali počitnice julija, plačali stroške, ki niso tako veliki. Drugi tovariši pa, ki pojdejo na počitnice že zdaj ali v pozni jeseni, naj bi zaradi tega uživali ugodnost, da bi jim sindikat plačal stroške.

Vse to bo mogoče urediti. Glavno pa je, da ne zamudimo roka, ko je treba počitnice izrabiti v posameznih letoviščin.

Dobro veste, da skušamo kolikor mogoče pravično razdeliti prosta mesta v letoviščin na vse članstvo. Grupe, odnosno oddelki so določili po toliko tovarišev ali tovarišic, ki pojdejo letos v letovišča: strojnica 3, ročna in strojna stavnicca po 2; po enega ali po eno pa: kemigrafija, fotografija, delavnica, rotacija, bakrotisk, skladišče, uprava, stereotipija, uredništvo, in pisarne; knjigovoznica tri.

Tovarišem in tovarišicam, ki pojdejo na počitnice na morje ali na Gorenjsko, želimo, da bi se čim bolj okrepili in si spočili!

NORME ZA STROJNI STAVEK

Ko smo leta 1947. začeli uvajati norme za strojni stavek, smo naleteli, kot pri večini ostalih oddelkov v našem podjetju, na nerazumevanje. Imeli smo stalno pred seboj staro tarifno mormo, ki se nam je zdela nespremenljiva, kar pa se je izkazalo za nepravilno, ko smo se prepričali o veliki koristnosti točno dognanih norm tako glede pravičnega nagrajevanja delavca kakor tudi glede povečanja produkcije same.

Res smo naleteli na težkoče pri določanju norm pri posameznih formatih, toda z dobro voljo in s predlogi posameznih podjetij smo le našli tisto bazo, na podlagi katere se je končno pričelo delati.

V začetku smo normirali tudi vse možno delo, kakor izmenjava formatov, izmenjava matičnikov, matice itd., pozneje pa smo to normiranje opustili, ker so za ta dela že tako točno dognani časi, da jih ni bilo mogoče več spreminjati.

Kakor smo v samem začetku naleteli na nepravilno gledanje pri uvajanju norm, tako smo se že po nekaj dneh lahko prepričali, da je večina tovarišev spoznala veliko korist uvedbe norm, in to predvsem dobri in kvalitetni delavci, ki so bili za svoje delo pravilno in pravično nagrajeni za presežek pri delu, to se pravi, za več in boljše delo boljše plačilo. Priznati je bilo treba, da v kapitalističnem sistemu tega ni bilo in da

boljši delavci za svoje delo niso bili tako nagrajeni, čeprav so mnogo doprinesli k dobičku podjetja.

V začetku smo normirali strojni stavek na bazi 6000 črk na uro. Seveda se je to število črk pri formatih pod 16 cicer nizalo, prav tako se je nizalo število črk pri formatih nad 22 cicer. Večkrat smo morali norme korigirati, ker je pokazala praksa, da so bile nepravilne, in sicer za ožje formate, to je predvsem za časopise. Danes smo s preizkušnjami že tako daleč, da smo se prepričali o realnosti norm strojnega stavka pri srednjih formatih, medtem ko je praksa pokazala, da so sedanje norme pri širokih formatih dokaj nerealne, to pa predvsem pri 26, 27 in 28 ciceru. Tukaj se je vedno pokazal visok presežek norm. Iz teh primerov nujno sledi, da bo treba povisati norme za te formate.

Isto nam je praksa pokazala, da so norme za časopišni stavek (15 in 14 cic.) prenizke, saj smo na podlagi dnevnih reportnih listkov ugotovili, da se presegajo norme pri formatih pod 16 ciceru za približno 25 odstotkov. Če združimo vse te presežke oziroma širokih formatov, vidimo, da izkazuje celoten presežek norm vseh normiranih ur za približno 17 odstotkov, iz česar sledi, da bo treba regulirati norme in jih zvišati za približno 7 odstotkov, kajti normalen presežek je 10 odstotkov, če vzamemo za

merilo postavljanje norm med srednje dobrim delavcem in najboljšim.

Ko bomo izvedli to regulacijo, bodo imeli strojni stavci pravico do 10% dodatek na urno mezdo, čim bodo norme dosegli, za presežek pa še plačan presežek in 10%. Mislimo, da je v interesu vseh, ki delajo na stavnih strojih, da čimprej potom svoje tarifne komisije v oddelku popravijo nepravilne norme, saj si bodo s tem izboljšali gnotni položaj, dokler ne bo stopila v veljavo nova sistemizacija, katere bo dokončno po določitvi delovnih mest uvedla novo regulacijo mezd.

Nič manj važna ni pri delu strojnega stavca tudi racionalizacija, katere bo uvedena za vsa grafična podjetja v državi. Kaj je to racionalizacija? Pod racionalizacijo moramo razumeti vse, kar danes opravlja strojni stavec sam, bi pa nekaj tega dela opravljaj lahko tudi pomožni delavec v oddelku, tako da bi bila produktivnost dosežena kar največ mogoče. Ugotoviti bomo morali, koliko časa porabi strojni stavec dnevno za nalaganje svinca v kotel, koliko za manjše motnje stroja, koliko za izlaganje stavka s čolna itd. Vse to zneso dnevno pri vsakem stavcu mogoče samo nekaj minut, tedensko in mesečno pa se te minute pomnožijo že v ure in vse te ure, bi se z odpravo teh pomožnih del uporabile za produktivno delo, ki bo prineslo delavcu korist, ker bo več naredil in s tem tudi več zaslužil, in pa skupnosti, ker se bo s tem produkt pocenil.

Vse to so nove stvari, katere bodo morda naleteli na nerazumevanje, toda upoštevati je treba, da je bilo pri uvajanju norm mnogo govorjenja in nasprotovanja, da jih pa danes tovariši zahtevajo in hočejo kolikor le mogoče več delati po normah, prav tako pa bo tudi z uvedbo polne racionalizacije, ko se bodo prepričali, da je to samo koristno za vse.

Racionalizacija dela teži k najpogostejši obliki produkcije, a to pomeni izdelati čim večje količine proizvodov, po možnosti najboljše kvalitete, po najnižji ceni, ob najmanjši porabi energije in materiala, v najkrajšem času, z najboljšo delavsko mezdo in z najboljšo zaščito delavca.

ALI STE POZABILI, KAJ SMO SKLENILI?

Naše sindikalno delo najbolj šepa, ker nimamo dobre statistike in ker funkcionarji pravočasno ne pošiljajo poročil. Številčne podatke nujno potrebujemo, ker moramo o sindikalnem delu poročati na višje sindikalne forume.

Ali ste že pozabili, kaj smo sklenili na prvi seji upravnega odbora? Torej: predsedniki komisij in grupni poverjeniki bodo prejeli zvezke; vanje bodo vpisovali vse sindikalne dogodke v komisiji ali grupi. Kaj vse ste že zapisali in napisali v te zvezke — dnevnik? Kakor vemo, ležijo zvezki še vedno pri tov. Čenciču, ker so funkcionarji bodisi pozabili na sklep ali se jim zdijo zvezki pretežki, da bi jih dvignili.

Ali ste pozabili, da bo kmalu prvega? Najpozneje do 2. v vsakem mesecu je treba oddati podatke tov. Paradižu (ročna stavnicca). Te podatke boste izpisovali iz zvezkov. Toda najprej je treba vsaj nekaj zapisati v zvezek. V zvezkih doslej še ni bilo niti sledu črnega na belem. To je treba na žalost ugotoviti — črno na belem!

Vi pa, ki ste prizadeti, storite svojo dolžnost!

(Iz komisije za tarifo in tekmovalje)

BESEDA MLADINE

Naše dolžnosti

Velikansko izgubo pomeni za našo proizvodnjo nekaj minutno zamujanje in predčasen odhod z dela. Če bi šteli samo navidez brezpomembne minute, bi znašale te več sto ur delovnega časa. Še več pa znesejo namišljena obolenja. Ves ta ogromni delovni čas je ukraden delovni skupnosti in pomeni oviro na bližnjici k socializmu.

Na tem mestu je treba spregovoriti nekaj besed naši mladini. Delo mladine v naši tiskarni kaže še mnogo slabosti in pomanjkljivosti. Lahko bi jih naštel celo vrsto, tako pri strokovnem, kakor tudi političnem delu v okviru LMS, pri katerem so nekateri brez čuta odgovornosti do mladinske organizacije.

Brez dvoma je ena najhujših napak, da tista mladina, ki svojega dela še ni usmerila v razvijanje organizacije v celoti na aktivizacijo vse svoje dejavnosti, podcenjuje mladinsko organizacijo. Zato sta praktično vse delo in organizacija zaradi napak te vrste navadno omejena le na delo pet do deset mladincev in mladink.

Poverjene dolžnosti je treba vestno opravljati. Toda ali je mladinec že izpolnil svojo dolžnost s tem, da mu je bilo zaupno delo poverjeno?

Večina misli da, vendar ta večina pozablja na našete opomine in navodila, da je treba vsako delo, pa naj bo to strokovno ali politično, smotro in načrtno izvrševati in skušati najti sredstva in način, da se delo poenostavi in s čim manjšim trudom doseže isti, če ne večji učinek.

Mladinec in mladinka, vse je mogoče, potrebno pa je troje: dobra volja, načrt in smoter, predvsem pa splošno teoretična, strokovna in politična razgledanost.

Kakšne so dolžnosti člana mladinske organizacije?

1. Čitaj dnevno strokovno časopisje in »Mladino«, zapisuj si koristne stvari in delaj izvlečke iz pomembnih člankov, ki jih v službi in v delu pri organizaciji zelo potrebuješ!

2. Delaj načrtno in smotro! Tovariš, tovarišica, preden pričneš z delom, prouči, kaj je smoter zaupanega dela, napravi načrt dela in skušaj doseči cilj po najkrajši poti, pri čemur glej, da tudi stroške zmanjšaš na minimum!

Mladinci! Dolžni smo delati po svojih sposobnostih in dati skupnosti, kolikor moremo, ker delo je dolžnost in častna stvar vsakega našega državljana. Ako pa skupnosti ne nameravaš nič dati, tudi ti ne moreš od nje nič zahtevati. Pomni, da se vedno bolj uresničuje to načelo socializma.

Vsak po svojih sposobnostih, vsakomur po njegovem delu!

V. M.

VRNITE TAKOJ FIZKULTURNO OPREMO

Fizkulturni aktiv opozarja tovariše in tovarišice, ki so si izposodili fizkulturno opremo in je doslej »pozabili« vrniti, naj jo vrnejo do 1. junija. Če to opozorilo ne bo zaleglo, bodo zamudniki morali plačati izposojnino v dvakratni vrednosti opreme!

Prostovoljno delo

Kakor imajo starejši člani sindikata vsak četrtek prostovoljno delo, tako ga ima tudi naša mladina skupno z njimi, a se ga zelo slabo udeležuje. Naša obveznost znaša 6000 ur. Delali pa smo šele 574 ur. V veži je nazoren grafikon, ki kaže, koliko smo že naredili in kdo je največ naredil. Ta grafikon ni prav nič lepa slika naše mladine.

Čeprav je med nami mnogo slabe mladine, ki se ne zaveda, kaj pomeni petletni plan in koliko prav mi pomagamo s svojim delom za uresničenje tega plana, je tudi nekaj mladine, ki se zaveda, da je treba pomagati domovini — sebi za boljše bodočnost. Med najboljšje mladince in mladinke lahko štejemo Marušič Kristino, ki ima 46 prostovoljnih ur, čeprav tudi to ni veliko, če pomislimo na našo obveznost, ki je moramo tudi izpolniti. Albinca

Da, tudi taka je naša mladina

Vedno samo graje in zopet samo graje. Zakaj vendar to? Ali so res vsi mladinci in mladinke pozabili svoje dolžnosti in se ne zavedajo, kaj pomeni izpolniti *petletni plan*? Nekateri se res tega bore malo zavedajo, toda drugi so res zavedni, na žalost jih je pa pri nas res malo.

Pred dnevi je prišel k nam v tiskarno kulturnoprosvetni referent pionirske proge in nam sporočil, da bodo graditelji pionirske proge izdali za svečano otvoritev pio-

nirske proge — 8. junija — svojo brošuro, katero bi pa morali naši mladinci prostovoljno staviti in pomagati, da bi res pravočasno izšla na »beli dan«...

Najprej smo šli do mladincev, ki dela v strojni stavnici. Tovariš Oblak Erik je bil takoj pripravljen pomagati. Brigadir pa mu je rekel, da se mu bodo vse ure, ki jih bo naredil za njihovo brošuro, štele dvojno. »Ne, jaz sem se obvezal, da bom delal na terenu in to bom tudi izvršil. To pa bom stavil prostovoljno!«

Radovedna sem, kdo iz mladincev bi še tako odgovoril. T.

Ne vem, kaj naj napišem

Tak ali podoben odgovor dobiš, če zadolžiš mladince ali mladinko, naj napiše kak članek za mladinsko stran našega časopisa »Črna na belem«. To svojo izjavo pa podpre še z več ali manj verjetnimi opravičili. Vendar vsi ti izgovori ne držijo, kajti vsak izmed nas je trgal hlače na šolskih klopeh in je moral tam hočeš nočeš kaj napisati. Tam pa se ni izgovarjal kakor zdaj. Sej ni treba, da je članek brez vseh slovničnih napak, zato imamo korektorje, da nam to popravijo. Nihče tudi ne zahteva, da bi bili članki dolgi, to tudi ni zaželeno. Pišite v kratkih in jedrnatih stavkih! Nekateri pa zopet godrnjajo, če njihov članek ni objavljen. To pa je zopet čisto razumljivo, saj pri vsakem časopisu manj važne članke izpustijo in objavijo važnejše, če je stiska s prostorom.

Pevski zbor

ki naj bi nastopal pri domačih proslavah, se snuje v okviru naše sindikalne podružnice. Gojili bomo predvsem narodno pesem. V prvi vrsti bomo vadili enoglasno naše himne, kakor »Internacionalo«, Sovjetsko himno« in podobno; v splošnem pesmi, ki naj nas spremljajo pri delu doma in zunaj, na pohodu in pri domačih praznikih. Množično petje je naš glavni namen. Če bo dovolj dobrih pevcev, bi organizirali poleg tega še manjši — komorni zbor, ki bi se lahko lotil že bolj zahtevnih skladb. Vaje bomo imeli enkrat tedensko po osemnajsti uri, kakor se bomo še dogovorili.

Vabimo vse pevce, tudi take, ki še niso peli v kakem zboru, a imajo veselje do petja in dober posluš, da se javijo prve dni prihodnjega tedna pri knjižničarju tov. Faganeliju, dvorana v III. nadstropju bodisi osebno ali napišejo na listek ime in eventualno glas (tenor ali sopran itd.). Eden lahko prinese take prijave za vso skupino.

S pesmijo v petletko — za Tita!

Zakaj smo »pogoreli«?

Nekateri tovariši in tovarišice najbrž niso niti vedeli, da je naša podružnica od 16. do 30. aprila tekmovala pri prostovoljnem delu z delovnim kolektivom kartonažne tovarne. Naše članstvo je številnejše kakor podružnica in kartonažni tovarni. Zato smo pričakovali, da bomo zmagali...

Izid tekmovanja je bil naslednji: Naša podružnica je dala skupaj 1118 ur; udeleženci so nakopali in prevozili, odnosno prekopali 356 m³ zemlje in gramoza. Kartonažna tovarna se je pa tako odrezala: 1910 ur in 752 m³ izkopanega in prepeljanega gramoza in zemlje.

Zakaj smo pogoreli? Kdor tega ne more razumeti, naj si ogleda grafikone o našem prostovoljnem delu! Naj na grafikonu poišče tudi svoje ime!

Udeležimo se izleta v Opatijo

SKUD »Jože Moškrič« priredi 6. junija množični izlet v Opatijo. Število udeležencev je omejeno, zato pohitite s prijavi (do 30. maja), in sicer v tajništvo »Ljudske pravice« pri tovarišici Majdi. — Čas odhoda bo pravočasno objavljen.

ZDAJ PA ŠE — MODRO NA RDEČEM

Ko se ustaviš v veži našega poslopja ob Poljanskem nasipu, te pregledni grafikoni takoj prepriča, da je naše članstvo pokazalo mnogo dobre volje. Grafikoni namreč kažejo, da je bila volja najboljša, ko se je članstvo naše podružnice obvezalo, koliko ur bo delalo prostovoljno.

Rdeči, visoki stebri na grafikoni kažejo, koliko ur so se posamezni člani obvezali delati prostovoljno. Mnogo rdeče barve je bilo treba za te lepe rdeče črte. Če vse to, kar je rdečega na grafikoni, preračunamo v številke, zračunamo da se je naša podružnica zavezala letos prispevati 16.486 prostovoljnih delovnih ur pri raznih delih v Ljubljani. To je res treba pozdraviti, zlasti še, ker bi potem takem odpadlo povprečno na slehernega našega člana po 35 ur. Dobro pa vemo, da se mnogi člani niso zavezali prostovoljno delati, ker so bodisi bolehnii, slabotni, prestari za težja dela ali ker so se »izmazali« s kakšnim lepim izgovorom. Kljub temu se je naša podružnica častno izkazala — kar se tiče rdeče barve na grafikoni.

Toda na grafikoni je tudi modra barva. To je modro na rdečem. Ta barva se zelo lepo prilega rdeči na grafikoni, toda med njima ni vendar ubranosti. Modre črte so mnogo redkejšje in krajše od rdečih. Nekdo je dejal: Ali je kaj čudnega, da je modrih črt tako malo? Rdeče črte vendar pomenijo obveznosti, modre pa opravljene prostovoljne delovne ure! Čuditi bi se morali, če bi bile modre črte daljše od rdečih!

Na grafikoni so pa tudi takšne izjeme. V nekaj primerih modra črta visoko presega rdečo. To se pravi, da so nekateri opravili že precej več ur kakor so se zavezali.

Zakaj se ljudje tako zelo razlikujemo? Zakaj so te črte tako zelo različne? Toliko rdečih črt je še tu brez vsakega sledu modrila! Vidimo, da so ostale še popolnoma rdeče črte pri nekaterih tovariših in tovarišicah, ki smo jih cenili (ali pa imamo še vedno nekoliko prelepo mnenje o njih). Tu je samo rdeča črta, ki je sicer nema, vendar prav kriči; opozarja na posameznike. Mi pa, ki si ogledujemo grafikone in ki nismo filozofi, se bodisi čudimo, kaj je prav za prav s temi našimi tovarišicami in tovariši, ali pa kratkoma odkrito godrnjamo: Poglej, to je njihovo ogledalo! Lenobe! Morda se nam celo posmehujejo, če norci, kar delajte! Kdo nam pa kaj more?! Počakajmo še nekaj mesecev, pa bo leta konec in naših obveznosti se ne bo nihče spomnil!

Če pa nismo filozofi mi, se bo nedvomno našlo precej filozofov, ki bodo znali vse to lepo zagladiti in upravičiti s svojo filozofijo: Kdo pravi, da smo lenuhi? Prav zato doslej nismo še utegnili hoditi delat, ker smo tako strašno zaposleni! Naše delo je pa več vredno kakor vse tiste prostovoljne delovne ure! Naše delo je neprimer- no potrebnejše in ga vi, krampači, sploh ne morete oceniti! Vas lahko nadomesti kdor koli pri vsakem delu, mi smo pa nepogrešljivi! Kar krampajte, saj niste za drugo rabo!

Brez vsakega filozofiranja je pa ta zadeva mnogo bolj preprosta. Spočetka so se mnogi tovariši izgovarjali, češ časa je še dovolj! Te urice bomo že odbili! Zakaj bi si brez potrebe kvarili zdravje ob hladnem in deževnem vremenu? — Zdaj se pa nekateri izgovarjajo, da so medtem zboleli. Drugim je že prevročje, medtem ko so se prej silno bali mraza. Največ je pa tistih, ki skrivnostno molčijo in se vprašanja prostovoljnega dela izogibljejo kakor mi-

sli na lastno smrt. Stvar je preprosta: Ne misli na stvar, ki ni posebno prijetna!

V resnici je prostovoljno delo slehernega zavednega tovariša in tovarišice. Kdor se dela res zavedno oprime, lahko tudi spozna njegovo lepoto in notranje ugodje. Nič lepšega in bolj značilnega ni za našo dobo kakor skupno ustvarjalno delo našega ljudstva. Kdor se noče pridružiti ljudstvu v njegovih naporih, se izloča sam iz udeležbe množic, ki ustvarjajo nekaj zgodovinskega, nadčasovnega. Takšen človek ne bo mogel biti zadovoljen sam s seboj, ne le da ni z njim zadovoljen nihče med delovnim ljudstvom.

Naša podružnica je dalja marca in aprila le 1952 ur. Do 25. maja smo opravili skupno komaj 3.027 ur. V treh mesecih nismo torej izpolnili niti četrtine svojih obveznosti. Zato se ne smete čuditi, da je ta članek tako dolg: Mogo premalo je modrega na rdečem, zato je treba tem več črnega na belem.

Jezikovna perspektiva iz stavnice

Če bi ljudje znali in hoteli pravilno občevati med seboj, bi bilo najbolje, da bi bili mutasti in nepismeni. (Tako bi lahko opustili vse narodnosti. Le po barvi bi se razlikovali, n. pr. bel, črn, rdeč, rumen [danes posebno čislana barva] in morda še kakšna druga. Spominjam se tominjam se tovariša, ki je v osebnem popisu napisal: brki: drap.)

No, ker nismo pleskarji, nas barve ne zanimajo. Preidimo rajši na naše polje, poprišče, področje, témo (kaj hitro lahko smuknemo v temo, če namreč katere koli besede ne znamo prav napisati). Poprišča so nekje v Indiji — naj se tam pečajo z njimi!

Zdaj pa le...! — tako sem dostikrat slišal zaklicati nekega starega pokojnega tovariša strojnika. — Začnimo pri urah

Tekma se vrši ob 3. uri popoldne (tudi popoldan).

Rečemo: Tekma bo ob 3. uri popoldne.

Pišemo: Tekma bo ob 3. uri popoldne.

Ker pa štejemo dnevni čas od 1 do 24,

bomo rekli:

Tekma bo ob petnajstih, pisali pa:

Tekma bo ob 15.

V tem kratkem stavku torej odpade: se vrši — popoldne.

Ta primer sem omenil zato, ker sem nedavno stavil o tekmah (fizikulturo... to je tudi posebnost). Dopisnik je bil sam v zagati (jaz še bolj). Pisal je ob 3. uri, ob 15. uri, ob 14.30... Tukaj je obstal; ni mogel napisati ob 14.30. uri, marveč ob 14.50! Čut lepoglasja mu je veleval, da ni lepo pisati ob 14.30. uri, pa je napisal ob 14.30. Prav!

Zakaj torej ne povsod in vedno: ob 11, 17, 20 itd.?

Nikdar ne rečemo: prišel bom ob dvanajsti uri; vlak odpelje ob tretji uri, pač pa: prišel bom ob dvanajstih; vlak odpelje ob 3. uri. Torej bomo napisali: prišel bom ob 12; vlak odpelje ob 3. Tako odpade: . uri, zjutraj, dopoldne, popoldne, zvečer, ponoči.

*

Otvoril, odprl, začel, pričel sem tole besedovanje. Jaz ga začnem. Otvoril ni naše, odpremo vrata — začel ali pričel pa je. — Otvoril je zborovanje... Odprl je... Pa je tako lepo in prav: Začel, pričel je...

Črno na belem

je zapisano:

da se šušlja v podjetju, da imamo dva ravnatelja. Izkazalo pa se je, da se je tov. ekonom menze nekoč »pomotoma« izdajal za »ravnatelja« menze...

da so bili v uredništvu »Ljudske pravice« zelo širokogrudni pri dodeljevanju letnega dopusta strojepiskam, in to s posebnim ozirom na strojne stavce, ki vse leto opravljajo podoben posel, samo v zdravju zelo škodljivem prostoru, po 8 ur dnevno, medtem ko je strojepiska po štirih urah tipkanja že »popolnoma« izmučena...

da je v ročni stavnici velika propaganda, da ne bi kdo odšel v strojno stavnico, da bi se izučil na stavnem stroju, ker baje za strojnega stavca ni potrebna nobena izobrazba in gre na stroj lahko vsak človek s ceste;

da je tov. Sintič kot glavni normirec postal najbolj priljubljen v podjetju;

da je uspela invazija podgan v podjetje in so najbolj hrabre prišle celo do III. nadstropja in se nastanile v pisalni mizi oddelkovodje;

da se ljudje — čudovito — na vse načine branijo iti na dopuste zdaj, ko še ni »tropske« vročine in da bi šli vsi radi na dopust julija in avgusta, pa čeprav bi nekatere oddelke morali zapreti;

da obljublajo novo električno napeljavno in beljenje v strojni stavnici že toliko časa, da smo postali medtem že čisto beli — tako smo se postarali;

da tov. tajnik sindikalne podružnice uporablja bivšega predsednika samo še za stavljenje okrožnic;

Šilo.

Naša podružnica ima pevce, igralke...

Ali si tudi ti med njimi? Precej našega članstva že sodeluje v kulturnoprosvetnem društvu »Jože Moškrič«. Nekateri med njimi smemo mirno prištevat med prave prosvetne delavce ali celo umetnike. Toda v naši podružnici je še precej tovarišev in tovarišic, ki imajo veselje do petja ali so nadarjeni, da bi lahko nastopali na gledaliških deskah, odnosno vsaj kot recitatorji. Te ljudi je treba odkriti. To je ena naloga naše kulturnoprosvetne komisije.

Kako bo komisija izpolnila to nalogo? Začela jo je že izpolnjevati. Ustanovila je igralski ali recitacijski odsek. Imamo pa tudi zametek pevskega zbora. Tovariši in tovarišice, ki sodelujejo ali ki bodo sodelovali v teh odsekih, bodo nastopali na naših prireditvah. Ker se bodo razvijali pod primernim vodstvom, bo mogoče odkrivati talente, ki se bodo lahko potem pridružili prosvetnim delavcem v društvu »Jože Moškrič«.

Ali se hočeš tudi ti uvrstiti v naš pevski zbor ali igralsko skupino? Obrni se na pevovodjo tovariša Faganelija (knjižničar) ali na vodjo igralskega odseka tov. Bojana Ajdiča (uredništvo)!

Tarifna vprašanja

Tarifna vprašanja so v komisiji za tarifo in tekmovanje posebej poverjena tovarišu Hvastji. Zato se obračajte v vseh primerih, ko gre za tarifne zadeve, na tovariša Hvastjo (kemigrafija).